
BUCA EĞİTİM FAKÜLTESİ MÜZİK EĞİTİMİ ANABİLİM DALI YÜKSEK LİSANS ÖĞRENCİLERİNİN LİSANSÜSTÜ EĞİTİMDEN BEKLENTİLERİ ve YÜKSEK LİSANS PROGRAMI İLE İLGİLİ GÖRÜŞLERİ

Arş. Gör. Gökmen ÖZMENTEŞ* - Sabahat ÖZMENTEŞ**

ÖZET

Bu araştırmada, müzik öğretmenliği yüksek lisans öğrencilerinin lisansüstü eğitimden beklentileri ve lisansüstü öğrenim görme nedenleri ile öğrencilerin; program, öğretim üyeleri, ders ve konu içerikleri, öğretim yöntemleri ve değerlendirme ölçütleri hakkındaki görüşleri araştırılmıştır. Bu çalışma, 2002-2003 öğretim yılında Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müzik Öğretmenliği Yüksek Lisans Programı'nda öğrenim gören 10 öğrenci ile çalışılarak gerçekleştirilmiştir. Araştırma, öğrencilerin yüksek lisans eğitimi almalarının temel nedenleri ve her iki yarıyıl programının beklentilerine ne derecede karşılık verdiği konusunda belirttikleri görüşleri doğrultusunda yapılmıştır. Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden görüşme tekniği kullanılmıştır. Araştırmada kullanılan yarı yapılandırılmış görüşme formu araştırmacılar tarafından uzman görüşüne başvurularak hazırlanmıştır. Görüşmelere katılan her öğrenciye araştırmacılar tarafından aynı sorular, aynı cümleler ile yöneltilmiştir. Araştırmada nitel bir yöntem kullanılması nedeniyle sınırlı sayıda öğrenci ile derinlemesine çalışma yoluna gidilmiştir. Elde edilen veriler, nitel araştırma analiz yöntemlerinden betimsel analiz yöntemi kullanılarak elle çözümlenmiştir. Araştırma sonucunda, lisansüstü eğitimden beklentiler ve lisansüstü eğitim alma nedenleri açısından belirtilen görüşlerde benzerliklere rastlanmış, ayrıca öğretim sürecindeki tüm öğeler ile ilgili olumlu ve olumsuz görüşlere ulaşılmıştır. Bunun yanı sıra öğrencilerin, kendi ihtiyaç ve beklentileri doğrultusunda program ile ilgili önerileri belirlenmiştir.

Anahtar Sözcükler: Lisansüstü Eğitim, Yüksek Lisans, Beklenti, Görüş, Nitel Araştırma Teknikleri.

ABSTRACT

In this study, the music education department master class students' expectations from the post graduate and their views about their master class curriculum, lecturers, lessons, teaching and evaluating techniques have been investigated. This investigation have been made in 2002-2003 education year by making interviews with ten master class students graduating the music education department of Dokuz Eylül University. Cause of using interview technique which is one of the qualitative research techniques a small group have been focused. The interview form which is used in the study is developed by the researchers by taking expert's advices. The same questions of the interviews have been directed to each of the students by using the same words. The data of the interviews have been analyzed by using descriptive analyze technique which is one of the analyze techniques of qualitative research techniques. As a result, a several similarities between student expectations and different views about teaching process have been determined. Besides the student suggestions about the curriculum have been designated.

Key Words: Post Graduate Education, Master Class, Expectation, View, Qualitative Research Techniques.

GİRİŞ

Dokuz Eylül Üniversitesi'nde Lisansüstü Eğitim Programları 2547 sayılı Kanun'un 65. maddesi hükmü gereğince Üniversitelerarası Kurul tarafından hazırlanan yönetmelikte belirtildiği gibi Yüksek Lisans (tezli

ve tezsiz), Doktora ve Sanatta Yeterlilik düzeyinde verilmektedir.

Tezli yüksek lisans programının amacı, öğrencinin bilimsel araştırma yaparak bilgilere erişme, bilgiyi değerlendirme ve yorumlama yeteneğini kazanmasını sağlamaktır.

* Dokuz Eylül Üniversitesi - Buca Eğitim Fakültesi - Müzik Eğitimi Anabilim Dalı, Müzik Eğitimi Anabilim Dalı
* Yüksek Lisans Öğrenci

Doktora programının amacı ise, öğrenciye bağımsız araştırma yapma, bilimsel olayları geniş ve derin bir bakış açısı ile irdeleyerek yorum yapma ve yeni sentezlere ulaşmak için gerekli adımları belirleme yeteneği kazandırmaktır. Bu amaç ve ilkeler doğrultusunda Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı'nda 1992 yılından bu yana Yüksek Lisans, 2001 yılından bu yana da Doktora düzeyinde lisansüstü eğitim verilmektedir. Anabilim Dalının ilk Yüksek Lisans programı Dokuz Eylül Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsüne bağlı olarak açılmış, ardından 1994 yılında Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'ne bağlanmıştır. Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsünün açılmasının ardından program 1998 yılında bu enstitü bünyesinde öğrenci kabul etmeye başlamıştır. Anabilim Dalı Doktora Programı ise 2001 yılında açılmıştır.

Etkili ve verimli bir akademik kariyer için lisansüstü eğitim sürecinin kalitesi çok önemlidir. Bu süreçte öğrencinin ihtiyaçları, beklenti ve görüşleri başarısına yön vermektedir. Beklenti ve görüşleri açısından olumsuzluklar yaşayan bir öğrenciden başarı beklemek güçtür. Bu yüzden bir programı öğrencilerin bakış açısından değerlendirmek, programı hazırlayan ve okutanların görüşleri kadar önemlidir. Bu, demokratik ve bilimsel bir eğitimin koşulu olmakla birlikte değişen şartlar, beklentiler ve ihtiyaçlar doğrultusunda kendisini tamir eden ve yenileyen canlı bir program yaratabilmenin de yoludur. Bu bağlamda çalışmanın amacı, Müzik Eğitimi Anabilim Dalı'ndaki Yüksek Lisans öğrencilerinin lisansüstü eğitimden beklentilerini ve mevcut program ile ilgili görüşlerini saptamak ve bu yolla bundan sonraki lisansüstü program geliştirme çalışmalarına ışık tutmaktır.

YÖNTEM

Araştırma, 2002-2003 öğretim yılı bahar döneminde ve 2003-2004 öğretim yılı güz döneminde gerçekleştirilmiştir. Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden yararlanılmıştır. Araştırmada görüşme tekniği kullanılmıştır. Bu çerçevede Buca Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı'ndaki Yüksek Lisans öğrencileri ile önceden hazırlanmış bir görüşme protokolüne bağlı olarak görüşmeler yapılmıştır. Araştırma, çalışmanın evrenini oluşturan grup üzerinde yapılmıştır. Çalışma nitel bir çalışma olduğu için temel amaç örnekleme daha derinlemesine incelemektir. "Küçük kümeler üzerinde denetim kurmak daha kolaydır. Araştırmada amaç, çok veri toplamak değil sağlam (geçerli ve güvenilir) bilgi toplamaktır... Her araştırmanın mutlaka örneklem üzerinde yapılması zorunluluğu yoktur. Hakkında bilgi edinilmek istenilen bütün, tümü ile de incelenebilir." (Karasar, 2002:111) Bu bağlamda Müzik Eğitimi Anabilim Dalı'nda yüksek lisans eğitimi yapan 10 öğrenci araştırmanın örneklemini oluşturmuştur. Çalışmaya katılan kişilerin kim olduklarını orta-

ya çıkarabilecek bilgilere etik ilkeler açısından çalışmada yer verilmemiştir. Araştırma, örneklem sayısı sınırlı, nitel bir araştırma olduğundan elde edilen bulguların daha geniş bir evrene genellenmesi yerine, benzer özellikler gösteren birimlerdeki öğrenci beklenti ve görüşlerini anlamak amacıyla değerlendirilmesi daha uygundur.

Görüşmeler, her bir kişiye aynı sorular aynı sözcüklerle yöneltilerek gerçekleştirilmiştir. Görüşme sürecinde öğrencilerin konuşmaları izinleri alınarak kasetlere kaydedilmiştir. Öğrencilerin her iki yarı yıl ile ilgili beklenti ve görüşlerini alabilmek amacı ile görüşmeler iki aşamada gerçekleştirilmiştir. Görüşmelerin birincisi 2002-2003 öğretim yılı birinci yarıyılında, ikincisi de 2003-2004 öğretim yılı başında yapılmıştır. Daha sonra, tüm metinler bir araya getirilerek çalışmanın verileri oluşturulmuştur. Elde edilen verilerin analizinde nitel araştırma analiz yöntemlerinden betimsel analiz kullanılmıştır.

Bu tür analizde amaç, elde edilen bulguları düzenlenmiş ve yorumlanmış bir biçimde okuyucuya sunmaktır. (Yıldırım & Şimşek, 2000:159) Veri analizinin çerçevesi araştırmanın kavramsal çerçevesinden ve görüşme sorularından oluşturulmuştur. Verilerin hangi temalar altında organize edileceği bu çerçeveye göre belirlenmiştir. İkinci aşamada elde edilen veriler daha önce oluşturulmuş çerçeveye göre organize edilmiş, anlamlı ve mantıklı bir biçimde bir araya getirilmiştir. Transkript (konuşma metinleri) üzerinde anlamlı görülen ve araştırmanın özünü oluşturan cümle ve kelimelerin önüne numaralar konmuş ve transkript analize hazır hale getirilmiştir. (Ekiz, 2003:91) Bu çerçeveye göre bazı veriler ilgisiz bulunmuş ve dışarıda bırakılmıştır. Bulgular ve Tartışma bölümünde kullanılacak alıntılar da bu aşamada seçilmiştir. Sonraki aşamada organize edilen veriler tanımlanmış ve doğrudan alıntılar ile desteklenmiştir. Son aşamada ise tanımlanan bulgular açıklanmış, ilişkilendirilmiş ve anlamlandırılmıştır. Bundaki amaç verilerin gerçeği yansıtmasını sağlamaktır. Başlı başına ortaya konan veriler bir anlam ifade etmez. Mutlaka araştırmacının onları yorumlaması ve değerlendirmesi gerekir. (Ekiz, 2003:92) Verilerin sunumu sırasında öğrencilerin demografik özelliklerine ilişkin şu kısaltmalar kullanılmıştır: E (erkek), K (kadın).

Tablo 1. Buca Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı Yüksek Lisans öğrencilerinin Yüksek Lisans programından beklentileri ve program hakkındaki görüşleri.

Öğrencilerin Programdan Beklentileri
Akademik kariyer
Uzmanlaşma, gelişme
Bilimsel bir tutum edinme
Eksikliklerin giderilmesi

Öğrencilerin Program Hakkındaki Görüşleri	
1)	Ders ve Konu İçerikleri
	<ul style="list-style-type: none"> • Yeni yaklaşım ve yöntemler öğrenmeleri • Haftalık ders yükünün fazla olması • Verilen ödevlerin fazlalığı • Bilimsel araştırma teknikleri hakkında bilgi ve uygulama azlığı • Bazı bilgilerin çağdaş ve kullanılabilir olmaması • Giriş sınavı ve program içeriği arasındaki uyumsuzluklar
2)	Öğretim Yöntemleri
	<ul style="list-style-type: none"> • Öğrenme-öğretme stratejilerindeki eksiklikler (Nasıl öğretileceği) • Müzisyen-eğitimiçi ilişkisi • Derslerde yaratıcılığın sınırlandırılması • Aktif öğrenme yöntemlerine pek az derste yer verilmesi • Bilgilerin kuramsal düzeyde kalması
3)	Öğretim Üyeleri
	<ul style="list-style-type: none"> • Bireysel görüşlere önem vermemeleri • İletişim eksikliği
4)	Değerlendirme Yöntemleri
	<ul style="list-style-type: none"> • Değerlendirmede çoğunlukla ürüne bakılması • Değerlendirmede öğretim üyeleri arasındaki dengelessnessizlikler • Değerlendirmede sürece de önem verilmesi gerektiği • Değerlendirmedeki sağlıksızlıklar

BULGULAR ve TARTIŞMA

Bu bölümde elde edilen temalar sırasıyla tartışılacak ve bazı görüşme alıntılarına yer verilecektir.

Öğrencilerin Programdan Beklentileri: Daha önce belirtildiği gibi tezli yüksek lisans programının amacı, öğrencinin bilimsel araştırma yaparak bilgilere erişme, bilgiyi değerlendirme ve yorumlama yeteneğini kazanmasını sağlamaktır. Bu çerçevede Müzik Eğitimi Anabilim Dalı Yüksek Lisans öğrencilerinin Yüksek Lisans programından beklentileri aşağıda tartışılmıştır.

Akademik Kariyer: Ülkemizde üniversitelerde öğretim üyesi yada öğretim elemanı olabilmeyen gerekliliklerinden biri de lisansüstü eğitim yapmaktır. Bu anlamı ile lisansüstü eğitimin, ülkemiz üniversitelerindeki akademik kariyerin başlangıç aşamasını oluşturduğunu söyleyebiliriz. Yüksek lisans öğrencilerinin akademik kariyer hakkındaki beklentileri genel olarak şunlardır:

“Üniversitede akademik anlamda yükselip, kendi dalımda, enstrümanımla ilgili bir öğretmen olabilmek.” (K)

“Akademik kariyer başlangıcı, akademik gelişim.” (E)

“Akademik kariyer yapmak.” (K)

“Akademik çalışma yapmak için yoksa başka bir amaç yok yani.” (K)

“Benim de amacım akademik kariyer yapmak.” (K)

“Benim yüksek lisans yapma amacım üniversitede kariyer düşünüyorum olmam.” (K)

“Ben şu an akademik kariyer için bir basamak olarak kullanıyorum yüksek lisans.” (E)

Yukarıdaki alıntılardan anlaşılacağı gibi üniversitede akademik kariyer yapma beklentisi bu grubun genelinde görülmektedir. Öğrencilerin neredeyse tamamı lisansüstü eğitimin amacının akademik kariyer için bir başlangıç olarak görmektedirler.

Uzmanlaşma ve Gelişme: Uzmanlaşma ve gelişme kavramlarını akademik kariyer beklentisinin bir uzantısı olarak düşünebiliriz. Uzmanlaşmayı kuram ve uygulamada yetkinleşme olarak, gelişmeyi ise bu yetkinliğin korunması ve devam ettirilmesi olarak anlayabiliriz. Bu durum görüşme verilerinde de net bir şekilde gözükmektedir.

“Eğitimime devam etmek istiyordum. Daha fazla gelişebileceğime inanıyordum.” (E)

“Biraz daha kendimi geliştirmek, çağda teknik olarak gelişmek, teoride kendimi geliştirmek.” (E)

“Üniversitede akademik anlamda yükselip, kendi dalımda, enstrümanımla ilgili bir öğretmen olabilmek ve bu anlamda kendimi geliştirip faydalı olabilmek.” (K)

“İlk başta teknik gelişmeden bahsetmemiz gerekiyor. Benim için en önemlisi oydu.” (E)

Bu alıntılarda ışığında öğrencilerin uzmanlaşma ve gelişme kavramlarını, akademik kariyer kavramı ile birlikte düşündüklerini söyleyebiliriz.

Bilimsel Bir Tutum Edinme: Bu kavramı bilimsel teknik, yöntem ve etik'e sahip olmak ve davranışlarını bunların ışığında düzenleyebilmek şeklinde özetleyebiliriz. Gerçekten de bir bilim adamında olması gereken bilimsel merak ve eleştirel bakabilme becerisi bilimsel bir tutumun temeli niteliğindedir. Bu arayış görüşme alıntılarında şöyle yer almaktadır:

“Bir yerde bir öğretim görevlisi olduğunda işini bilecek yapmak, yoluna yordamına göre yapmak, yüksek lisans tercihimdi.” (E)

“Daha bilimsel, daha işin felsefesine inmek bahsettiğim.” (K)

“Biraz daha lisanstan farklı, daha bilimsel, daha yoğun bir çalışma, anadalım konusunda özellikle yoğunlaşmak.” (K)

“Akademik kariyer olur yada olmaz orasını bilemem ama daha çok eğitimde öğretebilme becerisinin eğitime getirilen yeni yaklaşımların neler olduğunu merak ediyorum.” (E)

rum. Bunlar konusunda biraz daha derinleşmek istiyorum.” (E)

Yukarıdaki alıntılardan öğrencilerin bilimsel çalışma ve araştırma yapma konusunda oldukça olumlu beklentiler taşıdıklarını görebiliriz.

Eksikliklerin Giderilmesi: Lisans Eğitimi bilim adamı yetiştirmeye yönelik bir süreç değildir. Bu amacı taşıyan bir kişinin bilgiyi edinme ve üretme yöntemi açısından daha derin bir eğitime ihtiyacı vardır. Lisansüstü eğitim işte bu ihtiyacı karşılar. Lisans döneminde verilen eğitimi bu açıdan derinleştirmek isteyen öğrencilerin bu amacı alıntılarda açıkça görülmektedir.

“Lisans eğitimi yeterli gelmedi bana.” (E)

“Lisansa göre daha profesyonel daha ileri bir eğitim.” (K)

“Biraz daha lisanstan farklı, daha bilimsel, daha yoğun bir çalışma, anadalım konusunda özellikle yoğunlaşmaktı.” (K)

“Lisans eğitiminde eğitmeni kişiliğimizin çok geliştiğine inanmıyorum.” (E)

Bu alıntılarda ışığında yüksek lisans öğrencilerinin lisansüstü eğitimi, lisans eğitiminin eksiklerini kapatan bir çeşit devamı olarak gördüklerini söyleyebiliriz. Ayrıca öğrencilerin lisansüstü eğitimi, lisans eğitimi ile sürekli kıyasladıklarını da görebiliyoruz. Öğrenciler lisansüstü eğitimi eksikliklerini kapatmak için bir fırsat olarak görmektedirler.

Öğrencilerin Program Hakkındaki Görüşleri: Öğrencilerin yüksek lisans programı hakkındaki görüşleri alınarak öğrenci gözü ile bir program değerlendirilmesi yapılmıştır. Öğrenci beklentilerinin program tarafından ne derecede karşılandığı aşağıdaki alıntılarda sunulmuştur.

1) Ders ve Konu İçerikleri:

Yeni Yaklaşım ve Yöntemler Öğrenmeleri: Lisansüstü eğitim alan bir öğrencinin özellikle bilimsel araştırma teknikleri konusunda bilgi ve uygulamada kendisini geliştirmesi gereklidir. Bu, ileride yapacağı başta tez çalışmaları olmak üzere her türlü bilimsel yazının temelini oluşturacaktır. Bunun yanı sıra Müzik Eğitimi alanında en son yaklaşım ve teknikleri takip etmek ve bir bilim uzmanı sıfatını hak edecek kadar kendisini güncelleme becerisini kazanmak, bir lisansüstü öğrencisinin amaçları arasında yer almaktadır. Öğrenciler bu konuda şunları söylemişlerdir:

“Bu dönem gelen Müzik Teknolojisi ve Bilgisayar gayet önemli bir ders benim için.” (E)

“Mesela Müzik Estetiği dersi bizim için çok büyük yenilik getirdi.” (E)

“Müzik Estetiği dersini almak güzeldi, yarım dönem almamız yetersizdi. Çoklu zeka ve Bilimsel Araştırma Teknikleri dersi işime yarayacak diye düşünüyorum.” (K)

“Mesela bilimsel araştırma teknikleri dersinde bilimsel çalışma yapmaya bir giriş yaptık, en azından bazı şeylerin nasıl yürüdüğünü öğrendim.” (K)

Alıntılardan da anlaşılacağı gibi öğrenciler kendileri için yeni olan bazı derslerin yararına inanmışlar uyum sağlamışlardır. Ancak çeşitli sebeplerden dolayı bu derslerin tam anlamıyla verimli olmadığını da belirtmişlerdir.

Haftalık Ders Yükünün Fazla Olması: Gruptaki öğrencilerin hepsi de öğretmenlik yapmakta ve zaman problemi yaşamaktadır. Alıntılarda öğrencilerin ciddi bir zaman ve verimlilik sorunu yaşadıklarını görüyoruz. Bu durum öğrencilerin gelişme beklentilerinin olumsuz şekilde etkilenmesine yol açmıştır. Bu sebepten yaşanan verimlilik sorunu aşağıdaki alıntılarda da görülebilir.

“Birazcık sıkıştırılmış bir program gibi geldi bana. Çok yüklenilmiş bir program. Zaman problemi, yüksek lisans öğrencilerinin çalışan kişiler olduğunun düşünülmesi ve buna göre ayarlama yapılması lazım. Yüksek lisans programı mesela normalinde 1,5 sene üç dönem olarak düşünülmelidir.” (E)

“Birinci problem yoğun bir ders programı olması ve bunu ilk uygulanan grubun biz olmamız ve bunun getirdiği eksiklikler.” (E)

“Birçok dersin içerisinde hangisini yetiştiricez, bu kaygı ile gidip geldik, hiçbirşey yapamadık.” (K)

“Birinci dönemde çok fazla ders aldık biz...sekiz tane ders aldık lisans gibi. Daha az sayıda, verim alabileceğimiz sayıda dersler olmalıydı.” (K)

“Ders programı çok yoğundu birinci dönem, inanılmaz yoğundu.” (K)

“Çok fazla ders olması, program aşırı ders yüklüydü, yani sanki böyle çok fazla ders koyarsak daha iyi yetiştirmişiz öğrencileri gibi bir düşünce vardı.” (K)

Alıntılarda ciddi bir verimlilik endişesi görülmektedir. Zamanı etkili ve verimli kullanamamak sorunu grubun genelinde yaşanmaktadır.

Verilen Ödevlerin Fazlalığı: Zamanın etkili ve verimli bir şekilde kullanılması eğitimin önemli bir boyutunu oluşturur. Zamanın, bilgi edinmek ve bunları geri çağırma gibi basit düzeydeki hedeflerden çok uygulamaya yönelik kullanımı önemlidir. Bunu tersi durumlarda öğrenmeler daha çok bilgi basamağında kalacaktır. Bu durum alıntılarda da görülmektedir.

“Çok fazla ödev verildi. Ödev yetiştirmekten ders çalışamadık.” (K)

“Çok fazla ödev, çok fazla teorik bilgi yüklemesi oldu, işte uygulama çok az oldu, araştırmaya, düşünmeye yönelik çok fazla bir şey yoktu.” (K)

“Çok fazla ödev verildi. Ödevi araştırma kısmı ödevi bilgisayarda yazma kısmından daha az sürdü.” (K)

Öğrencilerin zaman sorununun bir başka boyutunu da

verilen ödevlerin fazlalığı oluşturmaktadır. Zaman sorunu yaşayan öğrenciler ödevleri tam olarak yetiştirememekten yakınmışlardır.

Bilimsel Araştırma Teknikleri Hakkında Bilgi ve Uygulama Eksikliği: Lisansüstü bir eğitimin bilim adamı adayı yetiştirdiğine ve bunun için gerekli olan temel bilimsel araştırma tekniklerinin lisansüstü eğitimin özünü oluşturduğuna daha önce değinmiştik. Müzik Eğitimi Anabilim Dalı Lisans programında bilimsel araştırma teknikleri ile ilgili bir ders şu an yoktur. Araştırma kapsamındaki öğrenciler de lisans döneminde de bu dersleri almamışlar, ilk defa yüksek lisans döneminde tanışmışlardır. Alıntılarda ders ile ilgili öğrenci görüşleri şöyle geçmektedir:

“Yüksek lisans doktora hazırlık diye düşündüğüm için ben sürekli, benim düşüncem şu olmalı ki, akademik kariyer başlangıcı olduğu için, başlangıç dersleri aldığımız, araştırma teknikleri, istatistik vs. derslerin olması gayet doğal. Ama bunun daha fazlası öğrenciyi çalışmadan soğutur. Çünkü öğrenci lisanstan çıkıyor, üzerinde akademik baskının hemen oluşmaması gerekiyor bence.” (K)

“Araştırma Teknikleri dersi kesinlikle çok gerekli. Bunun böyle daha bir seminer havasında geçmesini isterdim. Daha bilinçli, uygulamalı, kişileri tam anlamıyla içindeki potansiyeli, yeteneği ortaya çıkartacak bir şeyler olmasını isterdim...kesinlikle yetmedi ikinci dönemde de olması gerekiyor o dersin.” (K)

“Bilimsel Araştırma Teknikleri dersinde çok güzel şeyler öğreniyoruz fakat kendi alanımıza uyguladığımız zaman biraz sıkıntı yaşıyoruz.” (K)

Alıntılardan öğrencilerin bilimsel araştırma ve istatistik gibi dersler konusunda beklentilerinin tam anlamıyla karşılanmadığını anlıyoruz.

Bazı Bilgilerin Değerli ve Kullanılabilir Olması: Eğitimde verilen bilgilerin ve beklenen öğrenci davranışlarının işe yarar olması yani kişi ve toplum hayatında kullanılabilir olması beklenir. Buna paralel olarak yapılan bilimsel çalışmalarındaki problemlerin değerli olması gerekir. Dolayısıyla bir lisansüstü eğitim öğrencisi bilimsel açıdan bir değer taşıyan bilgi ve problemin peşinden gitmelidir. Bu gruptaki öğrencilerin edindikleri bilgilerin değerliliği ve kullanılabilirliği hakkındaki görüşleri alıntılarda şöyle görülmektedir:

“Yaptığımız şeylerin hepsi teoride kalıyor.” (E)

“Yani işte ne bileyim istatistik dersinde oturup bizim asıl o bilgisayar programını öğrenmemiz gerekirken bize istatistiksel bir sürü garip şey öğrettiler, bunların hiçbirisi bize işimize yaramadı çünkü bilgisayar bunları yapıyor zaten. Bize yapmaları gereken sadece bilgisayar programı öğretmekti ama biz bir sürü formüller vs. gördük, şu an hiç birini hatırlamıyoruz.” (K)

“İstatistik programlarını öğrenmemiz gerekirken ki

sadece bizim yapacağımız bu programların hakkında biraz bilgi sahibi olmak, bunu bile öğrenemedik. Daha doğrusu istatistikte gördüğümüz şeyleri pek uygulayamıyoruz.” (K)

“Yüksek Lisans ders aşamasında müfredatta bulunan derslerin tez aşamasında gerçek anlamda fayda sağlamaması.” (E)

Alıntılarda öğrencilerin işe yarar bilgi ve uygulama beklentisinde olduklarını görüyoruz. Bu bilgiler özellikle tez yazma aşamasında büyük önem taşıyacaktır. Ancak yalnızca uygulama ve bir bilgisayar programının nasıl kullanıldığını bilmek yeterli değildir. İstatistiklerin nasıl yorumlanabileceğini bilmek de önemlidir. Bu da işin bir dönemlik bir ders ile bitemeyeceğini göstermektedir.

Giriş Sınavı ve Program İçeriği Arasındaki Uyuşmazlık: Tanıma - Yerleştirmeye dönük değerlendirme, bireyi bir kurs, ders yada okula girişteki durumu yada bunlarla ilgili hazırbulunuşluk düzeyini belirlemek, buradan hareketle onun hangi programa yerleştirileceğine-yada yerleştirilemeyeceğine- karar vermek amacıyla yapılır.

(Sönmez, 2001:406) Bir başka deyişle bir giriş sınavı adayın onu bekleyen eğitime ne derecede hazır olduğunu ölçme işidir. Yani giriş sınavının program içeriğindeki bazı hedef ve davranışların gerçekleştirilebilme derecesini ölçmesi gerekir. Araştırma kapsamındaki öğrenciler yüksek lisans giriş sınavının bu yönü ile süreçteki gereklilikleri ölçemediğini düşünmektedirler.

“Öncelikle giriş sınavında uygulanan müfredat yüksek lisans programı ile bağdaşmıyor.” (E)

“Bir kere giriş sınavı çok uzun sürüyor, yorucu ve stresli oluyor. Böyle bir anda bizden hayatımıza yön verecek bir sınavda performans bekleniyor.” (K)

“Sınavın anadal branş performansı ağırlıklı olmasının rağmen, yüksek lisans ders aşamasında içeriğin eğitim dersleri ağırlıklı olması, bunun yanında anadal branş dersinin ‘seçmeli ders’ adı altında işlenmesi.” (E)

Öğrenciler lisansüstü giriş sınavlarının derslerde gerekli olabilecek hazırbulunuşluk seviyesini ölçer nitelikte olmasını beklemektedirler. Öğrenciler lisansüstü giriş sınavlarının süre, içerik ve uygulama açısından daha etkili bir biçimde düzenlenebileceği görüşündedirler. Alıntılar şu andaki durumun öğrencilerin beklentisi yönünde olmadığını ortaya koymaktadır.

2) Öğretim Yöntemleri:

Öğrenme - Öğretme Stratejilerindeki Eksiklikler (Nasıl Öğretileceği): Öğrenmeyi açıklayan pek çok kuram vardır, ancak bu kuramların her biri, öğrenme olgusunu tümüyle açıklamaktan şimdilik uzaktır. Böyle olmakla birlikte, öğrenmeyle ilgili elimizde sağlıklı bilgiler vardır. (Sönmez, 2001:185). Gruptaki öğrencilerin öğrenme-öğretme stratejileri hakkındaki görüşlerinden alıntılar aşağıdadır.

"Bilgi veriliyor ama bunları nasıl öğreteceğimiz verilmiyor ki, biz de bunları yaşayarak öğrencez bence, hep böyle oluyor zaten." (K)

"Asıl yüksek lisansta çalgını nasıl öğreteceğini bilmen gerekiyor ve ona ağırlıklı dersler gerekiyor." (K)

"Anadalin konusunda bir şeyler katıp kendine çok daha fazla şey katıp, onları ileride eğer akademik kariyer düşünüyorsan onları öğretme, nasıl öğretebileceğin yolu na gideceksin." (K)

"Öğrenme-öğretme stratejilerinin belirlenmesi gerekiyor. Ben şimdi ders veren bir insanım, benim bunları bilmem gerekiyor, kendimize göre bir şey yapıyoruz." (E)

Alıntılardan anlaşılacağı gibi öğrenciler anadalları ve akademik anlamda gelişmek kadar öğrenme-öğretme stratejileri açısından da daha etkili bir program beklemektedirler. Bugünkü programın bu açıdan yeterli olmadığı anlaşılmaktadır.

Müziyen - Eğitimci Çelişkisi: Müzik Eğitimi Anabilim Dalında dersler müzik dersleri ve eğitim formasyonu ağırlıklı olarak verilmektedir. Öğrenciler daha lisans giriş sınavından itibaren bir çalgı seçerek bu alandaki bilgi ve becerilerini arttırmaktadırlar. Bunun yanı sıra eğitim formasyonu ve müzik öğretim yöntemleri konusundaki dersler öğretmen yetiştirmeye yönelik işlenmektedir. Bu noktada yaşanan müziyen-eğitimci çelişkisi hakkında yüksek lisans öğrencilerinin görüşleri alıntılarda net bir biçimde görülmektedir.

"Lisans eğitimi aldığımız eğitim fakültesi içinde tabi ki eğitim formasyonu dersleri olmalı, çünkü bu fakültenin temel amacı sanatçı değil eğitimci yetiştirmektir. Anabilim dalımızın bir sanat dalı olmasından dolayı bu ikilem lisans derslerinden itibaren çözülebilmemiş değildir." (E)

"Lisans eğitiminde eğitimci kişiliğimizin çok geliştiğine inanmıyorum...Biz sanatçı olma ya da eğitimci olma gibi hep ikilemde kalmışızdır." (E)

"Daha çok Anadolu Güzel Sanatlar Liselerindeki çocukların yaşlarına uygun, onlara nasıl bir eğitim verebileceğimiz hakkında enstrümanda derinleşmek isterdim, eğitim üzerine biraz daha." (E)

"Hangimiz ben çok iyi bir müzik öğretmeniyim diyebiliyor yada hangimiz ben çok iyi bir enstrümanistim diyebiliyor, hayır bilmiyoruz bunu... Ben müziyen miyim, müzik öğretmeni miyim ikisini de söyleyemiyorum şu an." (K)

Alıntılarda bu sorunun ciddi bir profesyonel kimlik sorununu düzeyine geldiğini görüyoruz. Öğrenciler müziyenlik ve eğitimcilik kimlikleri arasında bir arayış sürecindedirler. Eğitimci kimliğin müziyen kimliğe üstünlük sağlamak üzere olduğu söylenebilir.

Aktif Öğrenme Yöntemlerine Pek Az Derste Yer Verilmesi: Başta Aktif Öğrenme olmak üzere birçok çağdaş öğretim yöntemi günümüzde üniversitelerde, özel okul ve dershanelerde daha etkili ve verimli bir eğitim amacıyla öğretilmektedir. Eğitim ve öğretimin niteliğini arttırdığı bir çok defalar bilimsel olarak kanıtlanan bu yöntemlere yüksek lisans programında pek yer verilmediği görüşmeler sonucunda ortaya çıkmıştır. Bu durum görüşme alıntılarında da görülmektedir.

"Genel olarak aktif öğrenme adına bir şey yapılmadı." (E)

"Sadece Çoklu Zeka dersinde aktif katılım vardı. Zaten dersin içeriğini o yani aktif öğrenme oluşturuyor...Diğer derslerde aktif katılımı ilgili hiç bir şey görmedik." (K)

"Çoklu Zeka dersinde uygulandı, zaten amacı oydu onun. Daha yoğun olsa daha iyi olurdu." (K)

"Aktif Öğrenme lisans derslerinde biraz daha ağırlıklı ve somuttu. Yüksek lisansta pek fazla ağırlık gösterilmedi bu konulara." (K)

Görüldüğü gibi öğrenciler çağdaş öğretim yöntemlerinin programda bir bütün olarak konulmasını, sadece bir yada iki derste uygulanmamasını beklemektedirler.

Bilgilerin Kuramsal Düzeyde Kalması: Eğer hedef, davranışa dönüştürülemezse, yani davranış olarak gözlenemiyorsa, o hedefin varlığından yada gerçekleştiğinden söz edilemez. (Sönmez, 2001:43) Hedeflerin bilgi düzeyinde gerçekleşmesi, daha üst düzey öğrenme ürünlerinin ortaya çıkmasını engelleyebilir. Bu konuda öğrenciler görüşlerinden alıntılar şunları söylemektedir:

"Yaptığımız şeylerin hepsi teoride kalıyor." (E)

"Uygulama çok az oldu, araştırmaya, düşünmeye yönelik çok fazla bir şey yoktu." (K)

"İstatistikte gördüğümüz şeyleri pek uygulayamıyoruz." (K)

"Hayata geçiremiyoruz bazı şeyleri, teoride bazı şeyler veriyorlar ama gidin yapın diyorlar." (K)

Görüşme alıntıları öğrencilerin bilgilerini uygulama sahası bulmada yaşadıkları sıkıntıları taşıyor. Davranışa dönüşmeyen bilgilerin unutulma tehlikesi bu grupta endişe oluşturmaktadır.

3) Öğretim Üyeleri

Bireysel Görüşlere Önem Vermemeleri: Yapılan araştırmalar öğretmenlerin davranışları açısından iki kategoriye ayrıldıklarını saptamıştır.

- Birleştirici tipteki öğretmenler
- Hükmedici tipteki öğretmenler

Hükmedici ve baskıcı tipteki öğretmenlerin öğrencileri okul çalışmalarına karşı uyumsuzluk göstermektedirler. Bu durumda itaat gerçekleşmede ancak beraberinde tepkiyi

getirmektedir. Birleştirici tipteki öğretmenlerin öğrencileri ise daha girişimci olmaktadır. Gönüllü olarak sosyal faaliyetlere katılmakta ve problemleri çözmeye gayret göstermektedirler. (Küçükahmet 2003:179) Öğrenci tutumlarını dolayısıyla başarısını doğrudan etkileyen bu durum gruptaki öğrencilerin görüşlerinde de yer almıştır.

“Tutum ve davranışlarda yüksek lise havası hala. Tutum ve davranış asla bir profesörle yüksek lisans öğrencisi arasındaki diyaloglar gibi olmuyor.” (E)

“İlgilenmiyorlar.” (K)

Grupa önemsenme ve fark edilme gereksinimi ortaya çıkmıştır. Alıntılar, öğrencilerin kendine güven ve akademik yeterlilik konusunda endişeler yaşayabileceklerinin işaretlerini taşımaktadır.

İletişim Eksikliği: Öğrencilerin öğretmenleri ile kurdukları ilişkilerin ve özellikle önemsenme duygusunun önemine daha önce değinmiştik. İletişim eksikliği öğrenci ve öğretmenin birbirlerini gerçek anlamda tanıma şansı elde etmelerini engeller. Ortak bir dil kullanamadıkları süreçte iletişim kurmaları güçleşecektir. Öğrencilerin iletişim eksikliği konusundaki görüşleri alıntılarda verilmiştir.

“Zamanları yok (öğretim üyelerinin) çok fazla ders alıyorlar. Bir şey sormak istediğimiz zaman onları hiçbir zaman bulamıyoruz... Bizim de zamanımız çok kısıtlı.” (K)

“Nasıl bir ilkokul çocuğunun psikolojik durumuna inebiliyorsan ona göre davranabiliyorsan, yüksek lisans öğrencisinin de şu an içinde bulunduğu ortamı değerlendirmek gerekir.” (K)

Görüldüğü gibi öğrenciler anlaşılma ve istedikleri zaman öğretim üyelerine ulaşabilmeyi istiyorlar. Öğrencilerin öğretim üyelerini bulmak ve çalışmak için çaba harcadıklarını ancak, her zaman başarılı olamadıklarını görüyoruz. Bu durum, öğretim üyelerinin ders saatlerindeki ve idari görevlerindeki yoğunluktan kaynaklanıyor olabilir.

4) Değerlendirme Yöntemleri

Değerlendirmede Çoğunlukla Ürüne Bakılması: Değerlendirme de bir eğitim sisteminin vazgeçilmez elemanlarından biridir. Değerlendirme, ölçümleri ölçüt veya ölçütlerle kıyaslanarak bir karara varma işidir. (Tan, 2003:168) Öğrencinin sistem içindeki başarı durumu aldığı puanların daha önceden belirlenmiş ölçütlerin ışığında yorumlanması ile belli olur. Bir başka deyişle öğrencinin başarısı, aldığı puanlar ile değil değerlendirme sonucu belirlenir. Ancak bu noktada bu ölçütlerin belirlenmiş olması ve sisteme yabancı olmaması gerekir. Değerlendirmede ürünün ölçüt kabul edilmesi, bir başka deyişle öğrenmenin ürün olarak kabulü davranışçı kuramın bir ilkesidir. Bu kuramı savunanlar öğrenmeyi bir ürün olarak ele almışlardır. (Sönmez, 2001; 186) Davranışçı kuram karmaşık öğrenme sürecindeki değişkenlerin bir çoğunu görmezden geldiği için Bilişselciler tarafından eleştirilmiştir. Bilişselciler davranışçılardan farklı olarak öğrenmeyi bir

ürün olarak değil de daha çok bir süreç olarak ele almışlardır. Onlara göre öğrenme sürecinde kontrol edilebilen yada edilemeyen bir çok değişken vardır ve bunlar öğrenmeye yön verirler.

Araştırmaya katılan öğrencilerin programdaki değerlendirme ölçütleri hakkındaki görüşleri alıntılarda görülmektedir.

“Piyano dersinde süreçten ziyade ürüne bakılıyor.” (E)

“Ben bir kere notun öyle yapılan sınavlarla verilmemesinden yana değilim. Hele yüksek lisansta.” (K)

“Sürece bakılmıyor çoğunlukla” (E)

Grubun bu konuda ürün değerlendirmesinden şikayetçi olduğu görülüyor. Öğretim üyeleri arasında başarı yada erişim ölçme işleminde yalnızca ürünün niteliğini ölçüt almaları, bir eşgüdüm eksikliğinden kaynaklanıyor olabilir. Bu durumun öğrenciler üzerinde kaygı yarattığı alıntılarda görülebilmektedir.

Değerlendirmede Öğretim Üyeleri Arasındaki Dengesizlikler: Bu dengesizlikler konusunda görüşmelerden alınan bazı görüşler şöyledir:

“Dersten derse değişiyor.” (E)

“O konuda her dersin hocası farklı bir yol izliyor. Kimisi işte yaptığın çalışmaya, izlediğin yola, kimisi ürüne bakıyor, kimisi seni tutumlarınla yargılıyor, bu da notunu etkiliyor tabii.” (E)

Yukarıdaki alıntılardan anlaşıldığı gibi öğretim üyelerinin birbirlerinden farklı ölçütler ile değerlendirmeler yapması öğrenciler üzerinde güvensizlik yaratmaktadır. Bu durumda sağlıklı bir okul ikliminden bahsetmek güç olabilir.

Değerlendirmede Sürece de Önem Verilmesi Gereği: Okul gibi yapay bir ortamın öğrencilerin tüm öğrenmelerine ev sahipliği yapabileceği görüşü Bilişselcilerce reddedilmiştir. Bu yüzden değerlendirmenin sürece yayılması ve sadece ürünün temel ölçüt kabul edilmemesi savunulmuştur. Bu bağlamdaki öğrenci görüşlerinden bazıları alıntılarda görülmektedir.

“Biz çocuk değiliz artık, çocuklara da böyle yapılmalı bir dönem boyunca değerlendirilmeli. O kişinin bütün özellikleri göz önünde bulundurulmalı, derse katılımı olsun, devam devamsızlık durumu olsun, çabası, yaratıcılığı.” (K)

“Sınav falan hoş değil, ödevleri, malzemeleri getirip getirmediği, tutum ve davranışları çok önemli bunlar.” (K)

Grubun bu konuda süreç değerlendirmesinden yana olduğu görülmektedir. Sürecin değerlendirilmesi daha sağlıklı bir değerlendirmenin anahtarı olabilir.

Değerlendirmedeki Sağlıksızlıklar: Sağlıksız bir değerlendirme bir eğitim sisteminde istenmedik bir durumdur. Bu konuda öğrenciler şunları söylemişlerdir:

“Ödevler çok yakından takip edilmeli, kişi ödev yapıyor ama nasıl yapıyor? O gözetlenmiyor, internetten buluyor, başkasından arkadaşından mı alıyor, hiç bir şey belli değil.... kişiler aynı çabayı göstermiyor ve bunun arkasından çok hak edilmeyen notlar veriliyor.” (E)

“Bir çok derste ödev teslimi yaptık. Sen kendin hiç bir şey yapmadan gidip başkasına yaptırabilirsin böylelikle yüksek not alabilirsin o sana kalmış bir şey, pek sağlıklı bir değerlendirme yapılmadı.” (E)

Bazı sağlıklı değerlendirmelerin yapıldığını düşünen öğrenciler bu konuda kaygı yaşamışlardır. Sağlıklı değerlendirmeler öğrencinin sisteme güvenini zedeleyebileceği gibi, sistemin kendi başarısını gerçekten ölçmesine de engel olabilir.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Bulgularda birbirlerine benzer öğrenci beklentilerine rastlanmıştır. Öğrencilerin beklentileri arasındaki benzerlikleri, onların lisansüstü eğitime bakış açısı ve algılayış açısından ortak bir noktada buluşmuş olmalarına bağlayabiliriz. Beklentilerden farklı olarak görüşler ise daha fazla çeşitlilik göstermiştir. Öğrencilerin ders ve konu içerikleri, öğretim yöntemleri, öğretim üyeleri, değerlendirme ve araştırma sırasında belirlenen kişisel sorunları arasındaki çeşitlilik programın olumlu ve olumsuz yönlerinin saptanmasını kolaylaştıracak niteliktedir.

Ders ve Konu içeriklerinin öğrenciler açısından yeterli olmadığı ve beklentilere cevap verecek düzeye henüz ulaşmadığı saptanmıştır. Programdaki derslerin gerekliliği ve öneminin öğrencilerce kavrandığı ancak derslerin sayıca fazla olması ve yaşanan zaman darlığı sebebiyle derslerin uygulama yapma açısından eksik kaldığı ortaya çıkmıştır. Derslerin daha fazla uygulamaya yönelik olması ve yoğun ders programının hafifletilmesi önerilmiştir. Derslerin nitelik açısından bir kayba uğramadan ve daha fazla uygulamaya yer verebilecek şekilde, tıpkı doktora programında olduğu gibi üç döneme yayılması soruna bir çözüm getirebilir. Bunun yanı sıra artık müzik eğitiminde bilimsel araştırma teknikleri veren bir dersin gerekliliği ortaya çıkmaktadır.

Bulgular sonucunda öğretim yöntemleri açısından programın zengin olmadığı ve öğrenci beklentilerine cevap vermediği ortaya çıkmıştır. Öğrenciler özellikle anadal branş derslerinde usta-çırak ilişkisi ile ders işlendiğini belirtmişlerdir. Öğrenciler özellikle çalgı performansı kadar çalgılarının nasıl öğretileceği konusunda derinleşmek istemektedirler. Bu sorunu ortadan kaldıracak bir ders ancak doktora programının ikinci döneminde yer alabilmektedir. Anadal Öğretim Teknikleri adıyla geçen derse bu açıdan yüksek lisans aşamasında da ihtiyaç duyulmaktadır. Derslerin öğretim yöntemleri açısından zenginleştirilmesi, öğrencilerin güdülerini arttırabilir ve başarı düzeylerini

olumlu yönde destekleyebilir. Öğrenme-öğretme kuramlarının bir eğitimci özelliklerde günümüzde lisansüstü eğitim yapan öğrenciler tarafından derinlemesine bilinmesi ve yeni yaklaşımlar ile zenginleştirilmesi gerekmektedir. Özellikle de yapılan son araştırmalar sonucunda son derece karmaşık bilgi-işlem basamaklarından oluştuğu ortaya çıkan müzik öğrenimi hakkında ülkemizde ve dünyada yapılan araştırmalar henüz çok yenidir ve bir çok bakır alan araştırmayı beklemektedir. Bunun için lisansüstü eğitim alan öğrencilerin öğrenme-öğretme teknikleri konusunda daha derin bilgi ve beceri sahibi olmalarını sağlamak için dönem içerisinde anabilim dalının etkinlikleri arasında uygulama ve seminerler düzenlenip, daha aktif ve yüksek katılımlı bir eğitim ortamı yaratılmalıdır. Bu etkinlikler ile lisansüstü eğitim alan öğrencilere bilgi ve becerilerini gösterme fırsatı sunulduğu gibi, lisans öğrencilerine de bakış açısı ve hedeflerini geliştirebilme şansı tanınmış olur.

Bulgulardan elde edilen profesyonel kimlik sorununun aşılması için yalnızca lisansüstü eğitim programının değil, lisans eğitimi programının, öğretim elemanı tercih ölçütlerinin ve müzik eğitimi felsefemiz gibi bazı konuların tartışılması gereğine önem verilmelidir. Kimlik sorunu yaşayan bir genç insan gibi kurumlar da kişilik ve hedef karmaşası yaşayabilirler. Gelişmekte olan ve lisansüstü eğitim sürecinde önemli adımlar atan anabilim dalımızda bu sorun geç kalınmadan çözümlenmelidir.

Öğretim Üyeleri hakkındaki bulgular ise daha demokratik ve katılımcı bir lisansüstü eğitim hedefinde bazı eksiklikler yaşandığını ortaya koymuştur. Öğrenciler lisansüstü eğitim sürecinde farklı olduklarının anlaşılmasını ve daha fazla saygı görmeyi beklemektedirler. Beklenen başarının gerçekleşebilmesinin önemli araçlarından birinin de öğrencilerin sisteme yönelik olumlu tutumlar geliştirmesi olduğu unutulmamalıdır. Önemsenmediğini düşünen öğrenciden başarı beklemek güç olacaktır. Bu arada başarıyı yalnızca ders ve sınıf geçme olarak algılamamakta yarar vardır. Başarı tüm hedeflerin gerçekleştirilmesi sürecini kapsar. Derslerinde başarılı gözüküp sistem hakkında olumsuz tutumlar geliştiren bir öğrenci sistem açısından bir başarı değildir. Çünkü öğrencinin duyuşsal gelişimini sağlamak da okulun bir hedefi olmalıdır. Başarının sadece öğrencinin hedefi olmadığını unutmamak gerekir. Öğretim üyeleri ve öğrenciler arasındaki iletişim eksikliği; kişilerin birbirlerini daha yakından tanımaları, amaçlar ve idealler konusunda fikir alışverişinde bulunulması, olumlu olumsuz her türlü olayda bir eşgüdüm sağlanması gibi yaklaşımlar ile çözülebilir. Değerlendirme alanındaki bulgular, öğrencilerin değerlendirilme ölçüt ve araçları konusunda beklentilerinin karşılanmadığını açığa çıkarmıştır. Sürece yayılan bir değerlendirme, değerlendirmede ortak ölçüt ve araç kullanımına özen gösterilmesi ve öğretim üyeleri arasındaki entegrasyon daha sağlıklı bir değerlendirme için sağlanmalıdır.

Sonuç olarak Müzik Eğitimi Anabilim Dalı'nda yüksek lisans yapan öğrencilerin programdan beklentilerinin tam olarak gerçekleşmediği görülmektedir. Bu noktada suçlu yada sorumlular aramaktan çok, iyileştirme çabalarına hız verilmeli, sağlıklı bir ihtiyaç analizi ile program geliştirme çalışmalarında uzman görüşleri kadar öğrenci beklenti ve görüşlerine de başvurulmalıdır.

KAYNAKÇA

- DAY Robert A. (2001). **Bilimsel Bir Makale Nasıl Yazılır ve Yayınlanır?**, Çev. Gülay Aşkar Altay, Ankara: Tübitak Yayınları
- EKİZ, Durmuş. (2003). **Eğitimde Araştırma Yöntem ve Metodlarına Giriş**. Ankara: Anı Yayıncılık
- KARASAR, Niyazi. (2002). **Bilimsel Araştırma Yöntemi**. Ankara:Nobel Yayıncılık 2. Baskı
- KÜÇÜKAHMET, Leyla. (2003). **Öğretimde Planlama ve Değerlendirme**. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım, 13. baskı
- SÖNMEZ, Veysel. (2001). **Öğretmen El Kitabı**. Ankara: Anı Yayıncılık
- YILDIRIM, Ali; Şimşek Hasan. (2000). **Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri**. Ankara: Seçkin Yayıncılık